

TEKNOLOJIA YA KILIMO HIFADHI

Mhariri mkuu: Li Hongwen , He Jin

Editor in Chief : Li Hongwen , He Jin

SWAHILI TRANSLATION (TAFSIRIYA KISWAHILI)

TEKNOLOJIA YA KILIMO HIFADHI

Mhariri mkuu : Li Hongwen, He Jin

Editor in Chief: Li Hongwen, He Jin

SWAHILI TRANSLATION (TAFSIRIYA KISWAHILI)

kwasababu
ya teknolojia ya
Kilimo cha
uhifadhi.

Ni mwaka wa ukame
tena, kwanini mazao
yako yanastawi vizuri?

Je kilimo cha
uhifadhi ninini?

Kwa kifupi ni mfumo wa
kutumia mabaki ya majani
shambaini na kuacha shamba
kwa muda au kupumzisha kwa
muda bila kulima.

Je Yule ni
mtu asiye
mwerevu/mjinga
analima?

MABAKI YA MAJANI

Yaweza kuokoa maji na
kutunza mafuta, kupunguza
ukubwa wa kazi na
gharama pia na pia
kuongeza uzalishaji
wa mazao.

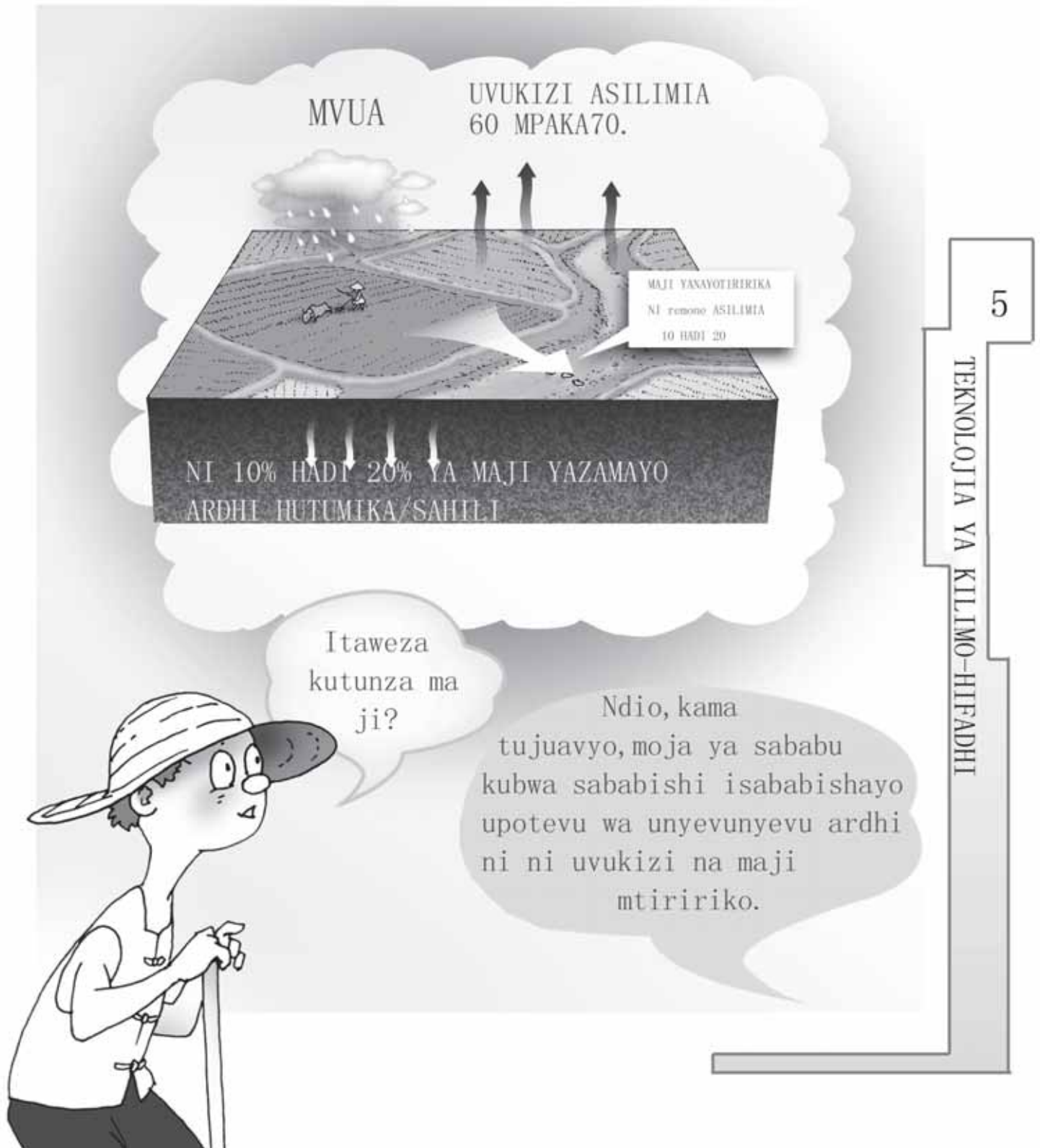

Oh?vizuri sana, kwa
nini yaweza kutunza
maji?

KWA KUACHA MAJANI NA
MABUA SHAMBANI,
BILA YA KULIMA.

MAJANI YA BIMA HUPUNGUZA UVUKIZI
NA HULINDA ARDHI KUTOKAKANA
NA MMOMONYOKO WA ARDHI.

NI KWELI, MAJI Yaweza
KUYEYUKA KAMA ARDHI ITAACHWA
WAZI DHIDI YA JUA KALI LIWAKALO.

Kadri maji yazamavyo ardhini ndivo jinsi yanavyoweza kutunzwa zaidi. sasa vipi kuhusu uhifadhi wa ardhi?

MMOMONYOKO WA UDONGO NI PAMOJA NA MMOMONYOKO USABABISHWAO WA UDONGO NA UPEPO NA MAJI.

Upepo uvumao na kumomonyoa udongo

husababiswa na upepo, ardhi iliyo

wazi bila ya makapi ya bima ni

rahisi kumomonyolewa pindi

upepo mkali uvumapo/

pulizapo. kama ardhi ikilimwa

na kustawishwa mabua juu

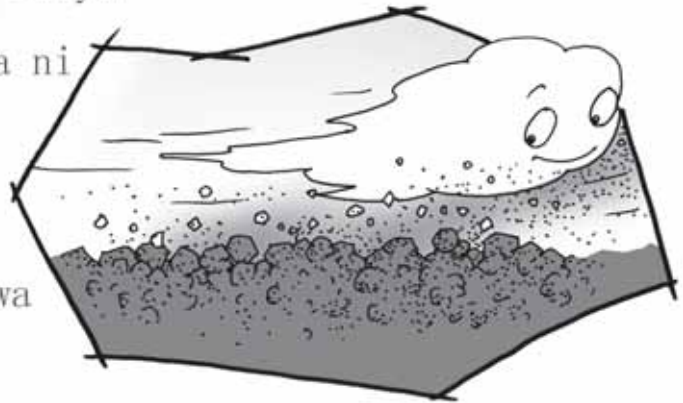
yake upepo mkali waweza

punguzwa kasi yake, kuimarisha ardhi na pia unyevunyevu wa ardhi

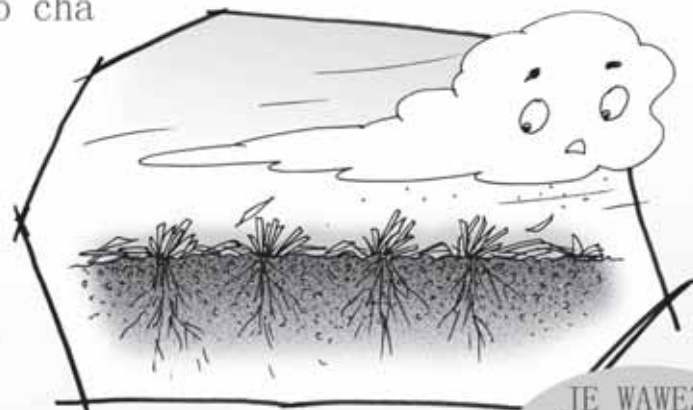
ambayo itapunguza kiwango cha

taka kupulizwa na upepo

uvumapo.

SHAMBA LILILO LIMWALIMWA

ARDHI ILIYOLIMWA

NA KUTUNZWA KITAALAMU

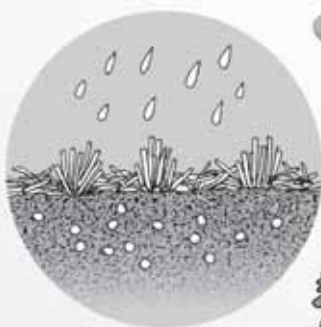

JE WAZEZA
KUFAPANUA KWA
UFASAHU?

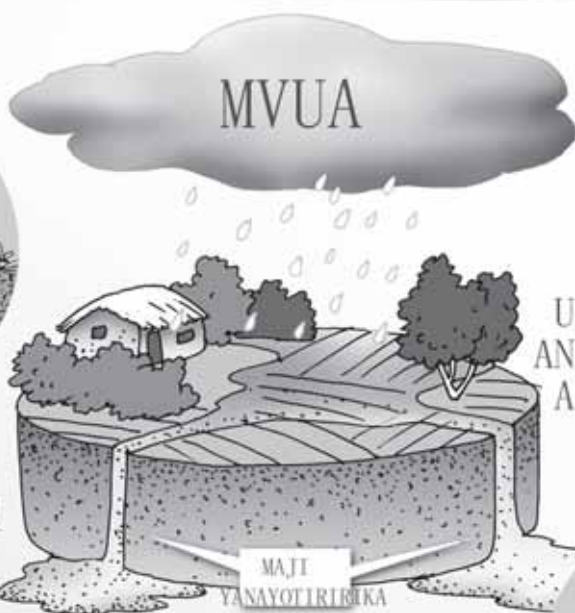

NDIYO!

Mmomonyoko wa udongo usababishwao na maji ni pale maji ya mvua yatiri rikapo juu ya ardhi na kubeba mchanga, ardhi ambayo iko wazi ni rahisi kumomomnyorewa pindi maji ya mvua yanapotiririka lakini kama ardhi imepandwa mimea na nyasi ni vigumu kumomonyorewa na hivyo kupunguza mmomonyoko wa udongo.

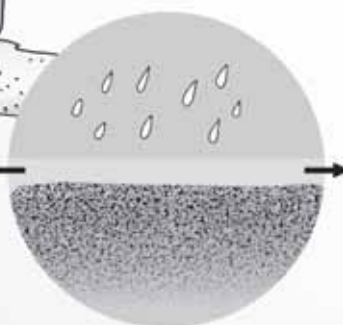

KIWANGO KIKUBWA CHA
UZAMAJI WA MAJI KATIKA
ARDHI ILIYO NA NYASI

UPOTEVU WA MAJI
ANA MCHANGA KATIKA
ARDHI ILIYO WAZI.

MMOMONYOKO WA UDONGO.

UDONGO ARDHINI NI LAINI
NA WENYE RUTUBA SABABU
YA KUPUNGUZA MMOMONYOKO
WA UDONGO USABABISHWAO NA
MAJI NA UPEPO, BILA SHAKA
YAWEZA KULINDA ARDHI YENYE
RUTUBA. SI NDIYO?

Sawa kabisa. umuhimu
mwingine ni nyasi kurudi
kuwa udongo yaweza kuongeza
urutubishwaji wa ardhi,
je wakubaliana?

Ndiyo, sawa kabasa,
ni kivipi ulimaji na
uhifadhi waweza
kupunguza
operesheni
ya kulima?

KWA MFANO BAADA YA KUVUNA MAHINDI YAHITAJI ANGALAU OPERESHEN
TANO KAMA KUKATAKATA MAJANI, KULIMA, KUSAWAZISHA ARDHI KABLA YA
KUPANDA MAZAO YATAKAYOFUATA.

Huwa Silimi mara baada ya kuvuna, nakata/majani kama/ni mengi zaidi shambani, napulizia sumu au natumia mashine kupalilia, upandaji wa mbegu wa moja kwa moja hufanywa na NO-TILL SEEDER, naweza kumaliza upandaji wa mbegu kwa operesheni 3 au 2 kuliko wewe.

Sawa,
vipi kuhusu
wewe?

Kupunguza wingi wa
operesheni pia hupunguza gharama
za ulimaji kitu ambacho ni kizuri
sana lakini yaweza kuhakiki
uvunaji wa mazao?

Ndiyo, unyevunyevu na
rutuba iliyopo ardhini
huongezeka, na kama kuna
upandaji mzuri kwa hakika
yaweza kukuhakikishia mazao
bora.

Kupungua kwa gharama
za kulima na mavuno
bora bila wasiwasi
itaongeza kipato.

NDIYO!

HASWA, NI
KIVIPI NAWeza
KUFANYA HIVO?

Kwanza kabisa hebu tuongele
mambo muhimu ya kiufundi,
kilimo hifadhi huanza na
nyasi, maana yake ni
kushughulikia nyasi huku
ukivuna.

Hakikisha ubora wa nyasi
na sambaza sawasawa shambani
kitu ambacho yaweza kukurahisishia
operesheni inayofata.

KWANINI?

Katakata nyasi huku
ukivuna wakati huohuo.

Tumia kifaa cha
kukatia katia nyasi kama
kifaa cha kupandia/seeder
hakina utaratibu wa
ukataji?

Yeah, yeah

Mavuno machache inamaana nyasi chache/katika mzao yalopita. hakuna umuhimu wa kukatakata nyasi kama no tillage seeder yafanya kazi sawa na majani yahitajika kuwekwa pembeni, wakati wa kupanda.

Vipi kama hakuna nyasi za kutosha?

ILI KULINDA ARDHI NA MAJI,
NI BORA KUYAPONDA KABLA YA
KUPANDA.

Yaonekana kama ni
rahisi kufanya hivo,
lakini vipi kuhusu mabua
manene .twalazimika
kuyaponda?

Je kuna kiwango
chochote kinachotakiwa
cha nyasi?

Zaidi ni bora, kama tu
una uhakika na ubora
wa mbegu.

SASA NIMEJUA
MAANA YA USIMAMIIZI
WA NYASI KITU GANI
KINGINE NATAKIWA
KIKIJUA?

KITU CHA PILI AMBACHO NI MUHIMU NI:

KUPUNGUZA ULIMAJI
IWEZEKANAVYO,
USUMBUFU MCHACHE
WA ARDHI NA
BILA KULIMA.

UVUKIZI

Kutokuisumbua ardhi,
operesheni chache,
huokoa pesa,
si ndiyo?

NDIYO!

JE NI SAWA KUTUMIA
ROTARI TILEJI?/jembe
lizungukalo

Ni bora usitumia rotary tillage
inaweza kuufunda udongo na
kuimarisha dhoruba la vumbi.
pia yaweza kusumbua viumbe
vya kibaiolojia ambavyo
vyaishi ardhini.

JEMBE LA KULIMIA ...
MOLD BODI

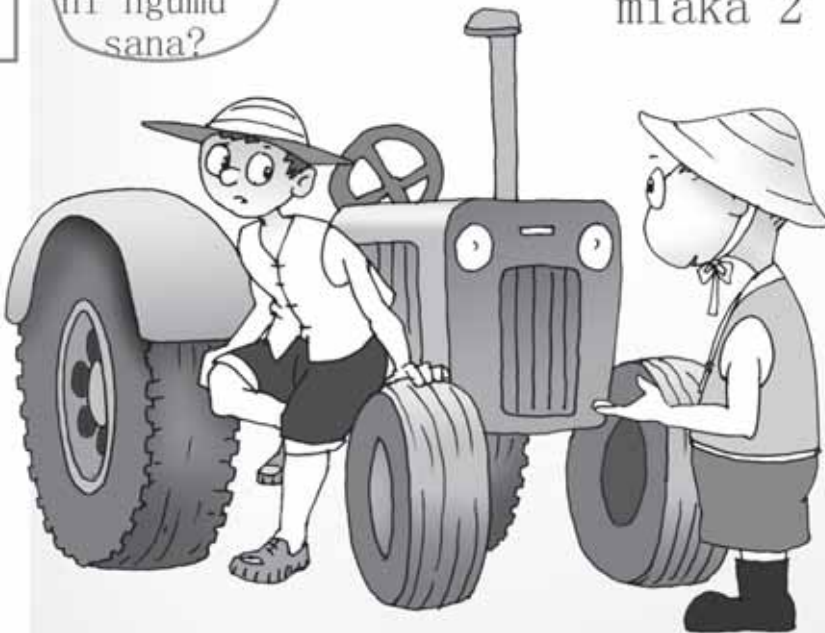

Hakuna
kulima wala
ulimaji wa
rotary!vipi
kama ardhi
ni ngumu
sana?

Kuchafua/Kuchachua kidogo baada
ya kulima

Waweza kuchachua kidogo
badala ya kulima na uwe
umemaliza kila baada ya
miaka 2 au 3.

Nimeelewa,
sasa vipi
kuhusu hatua
ya tatu?

HATUA YA TATU MUHIMU NI:

HAKUNA ULIMAJI
KITU AMBACHO
NDIYO
UFUNGUO WA
KILIMO HIFADHI.

Wakati wa upandaji waweza
weka mborea wakati huo huo
na no tillage seeder.

Wawekaje mbolea
kama hakuna ardhi
iliyolimwa?

KWA UJUMLA, UBORA
MZURI NO TILLAGE
SEEDER HAIWEZI KUZUIA.

Lakini je
majani yaweza
kuzuia mashine?

Inawezekana kutengeneza
nfereji katika shamba
ambalo halokulimwa?

Ndiyo, inawezekana,
maashine ya mbegu
yaweza. /maschine
yetu ya no-
tillage seeder
yaweza.

Je mbolea
yaweza
kuharibu mbegu?

Hapana, mashine ya
mbegu hufukia mbegu
na mbolea katika
kina tofauti.

Oh, sio
rahisi kama
nilivodhani!

Ndiyo, ndio maana
kupanda bila
kulima ni muhimu.

Kitu gani
kingine cha kuwa
makini nacho?

KITU CHA MWISHO CHA MUHIMU:

MAGUGU NA
UDHIBITI WA
WADUDU.

Yeah, bila ya
kulima na rotary
till, kitu gani cha
kufanya kama mmea
ukishikwa na
wadudu.

Changanya kemikali
na mbegu kudhibiti
wadudu au pulizia kwa
mujibu wa hali.

SUMU

KUPALILIA KWA MASHINE

NJIA BANDIA
YA KUPALILIA
/kienyeji

NJIA TATU ZA KUTATUA
MATATIZO YA UGONJWA
WA MAGUGU: KUPULIZIA
SUMU KUPALILIA KWA
MASHINENAKAZI.

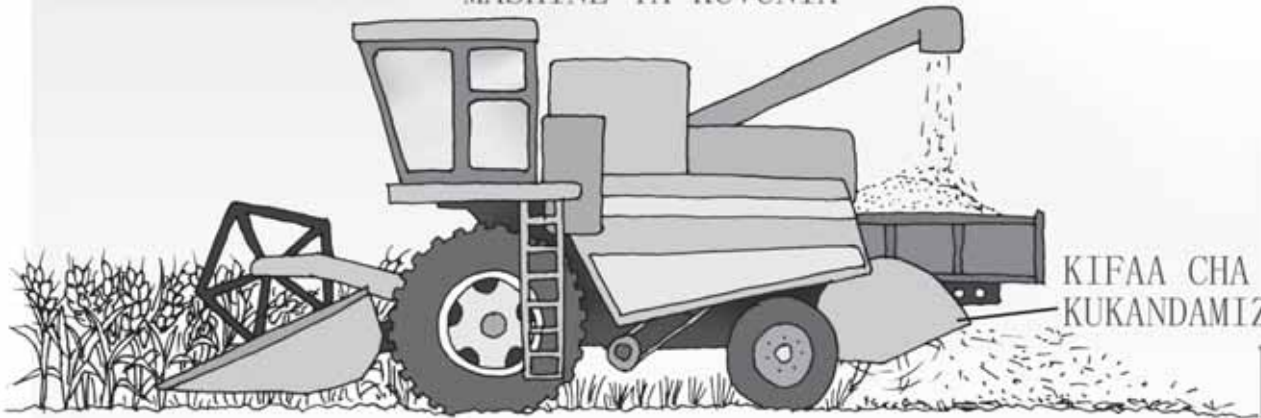
KILIMO CHA UHIFADHI
CHAONEKANA NI RAHISI,
SASA NI NITU GANI NATAKIWA
KUKIFANYA KUPANDA NGANO?

SAWA, hebu tuongeelee
kuhusu upandaji wa
ngano baridi kwa
teknolojia ya kilimo
hifadhi

中澳合作项目
中心城区
CHINA-AUSTRALIA COOPERATIVE
PROJECT CORE EXPERIMENTAL PLOT

MASHINE YA KUVUNIA

KIFAA CHA
KUKANDAMIZA

37

KWAHIYO, YATAKIWA
KUANZA NA KUVUNA,
SI NDIYO?

Ndiyo mashine ya kuvunia
hukatakata nyasi na
kuzisambasa sawasawa
ardhini.

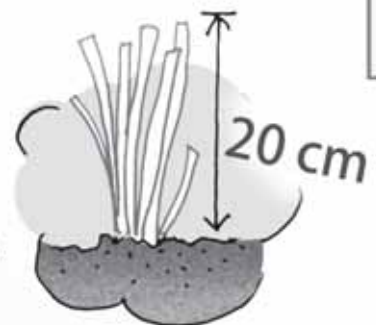
Kata nyasi na dhibiti
mabaki kabla ya
kupanda.

Vipi kama mashine ya
kuvunia haina kifaa
cha kukatia?

Ni jinsi gani ya
kufanya bila ya
maschine ya
kuvunia?

Yaache mabaki
baada ya kuvuna.

KUCHAFUA KILA BAADA YA
MIAKA 2 AU 3.

Hatua ya pili

Ni jinsi gani
ya kutumia kemikali
kudhibiti magugu?

Chagua sumu
sahihi, na
pulizia wakati
unaohitajika.

Ni jinsi gani
ya kudhibiti
magugu kwa
maschine?

Lima lima kidogo,
na fanya haro katika
ardhi kabla ya kupanda.

HASWA, HII NDIYO
UFUNGUO YA KILIMO
HIFADHI.

KWAHIYO HATUA
INAYOFUATA NI
MBEGU/
kupanda

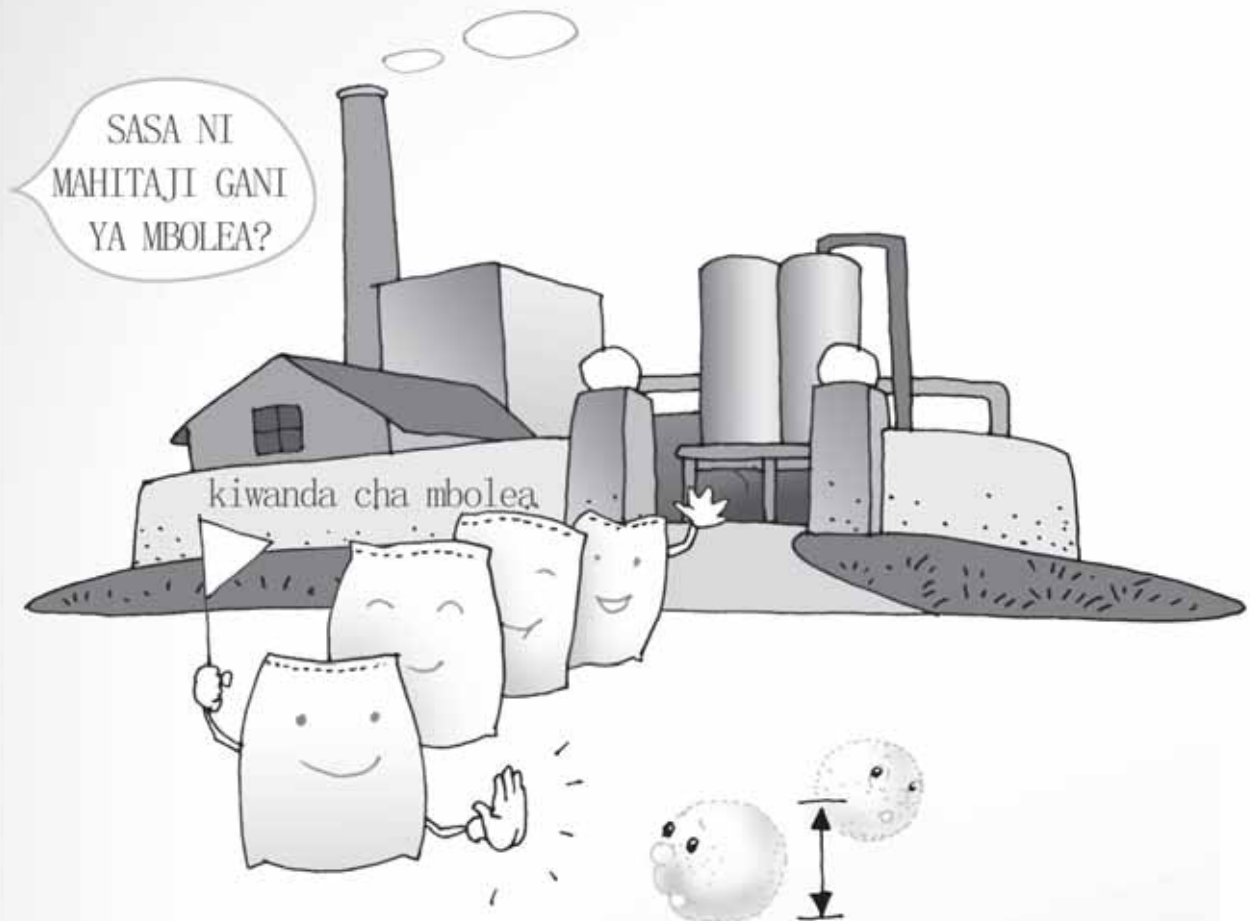

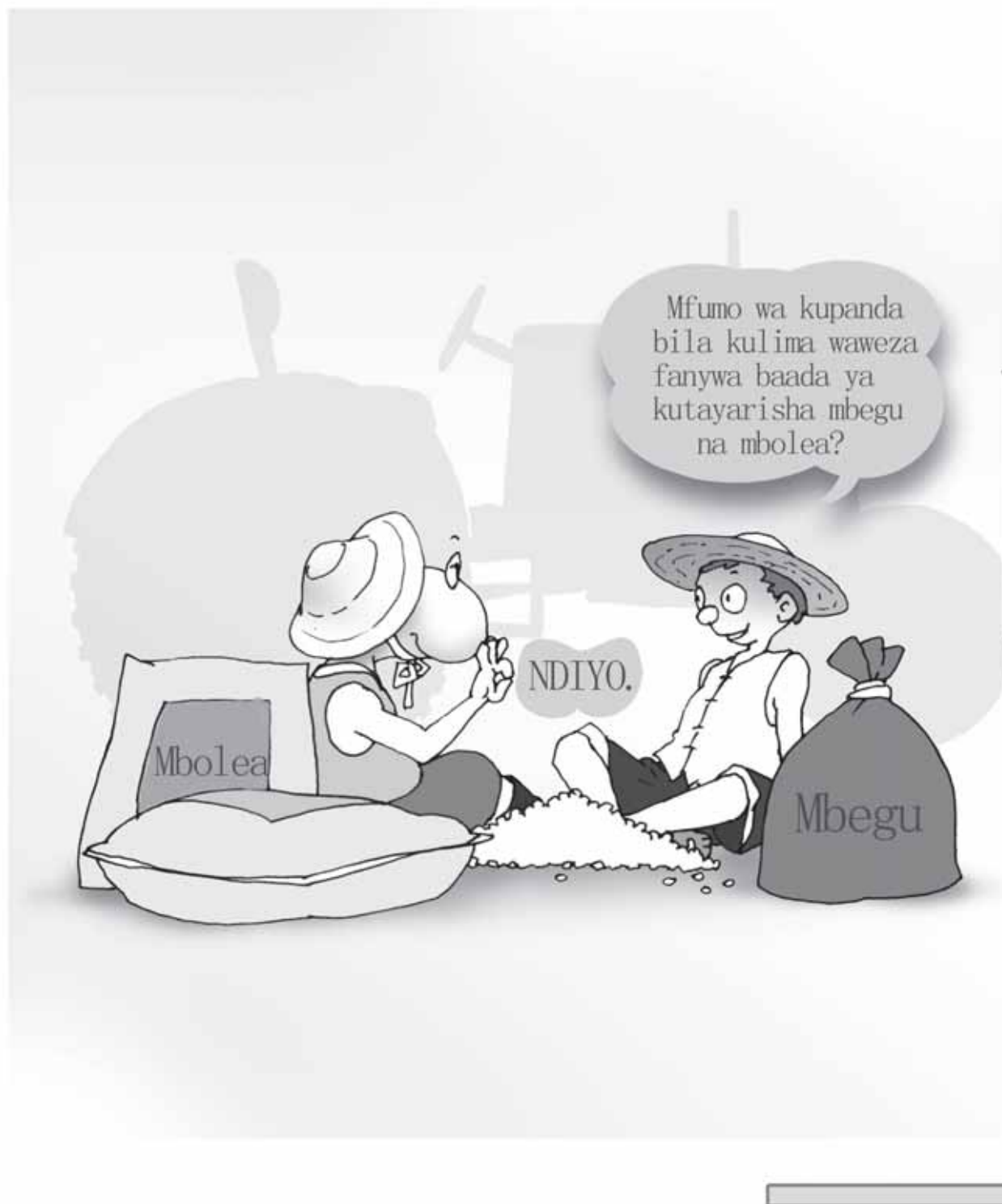
Sasa ni nini
mahitaji ya mbegu?

Hakuna mahitaji muhimu
sana, lakini tu isiwe
imeharibika, safi bila
taka nje/nenzo za nje,
kiwango cha juu cha
kuota, na zilizochanganywa
na dawa.

MBOLEA BORA, ASILIA, MBOLEA YA
CHEMBE/KAMA ILIVITENGEZZWA
NA MASHINE. NYONGEZA KLASTA/CHEMBE
UKUBWA ZAIDI YA 0.5CM HAIRUHUSIWI.

Ndiyo! usimamiaji ni sawa
baada ya kupanda ila tu
katika kudhibiti magugu.

Imemalizika
baada ya
kupanda?

Waweza
kuniambia pia
ni jinsi gani naweza
kupanda mahindi kwa
mfumo wa kilimo
hifadhi?

USHUGHULIKIAJI UNAANZA
KATIKA KUVUNA KWA
KUKATAKATA MABUA KWA
MACHINE AU MIKONO.

NJIA TATU ZA
KUSHUGHULIKIA MABUA
BAADA YA KUVUNA.

Kwanza kabisa katakata
mabua na sambaza
ardhini sawasawa.

KITENDO CHA
KUKATAKATA
HUSABABISHA
MAVUNO MAZURI.

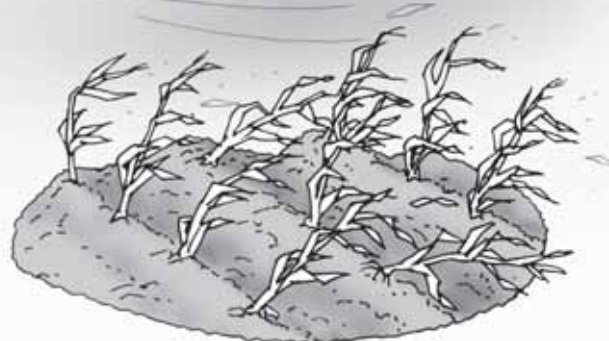

Katika maeneo ya upepo mkali katika kipindi cha vuli na baridi, kilima kwa ratali huchanganya nyasi na udongo na kuzuia kupulizwa na upepo hivyo kiwango cha nyasi ardhini msimu ujao huwa ni kizuri.

PILI, BUA LOTE BILA KUKATWAKATWA.
ILANI:FANYA HIVYO WAKATI MABUA BADO YANA
UNYEVUNYEVU MARA TU BAADA YA KUVUNA NA YALAZE
ARDHINI, YAWEZA KUFANYWA NA WAFANYAKZI AU NA
MASHINE MAALUM KAMA TREKTA.

MAJIRA YA BARIDI NA UPEPO

Sasa hatua ya
tatu ni ipi?

Tatu, yaache mabua yakiwa
yamesimama ni kitu cha
kawaida katika maeneo
upepo mkali wa mara kwa mara.

JE KUNA
MAHITAJI YEYOTE?

MBEGU NA MBOLEA VYOTE NI
MUHIMU SANA, NA MAHITAJI NI
SAWA NA NGANO.

Yaweza
kupunguza
kazi ngumu!

NDIYO, Yaweza!

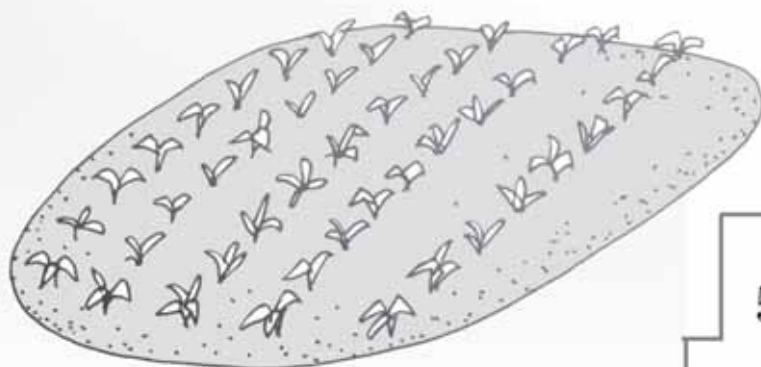
KUNA WAKATI
MAALUM WA KUWEKA DAWA
YAWADUDU BAADA YA
KUPANDA?

UPO SAWA
KABISA!

KUNA MAHITAJI YEYOTE YA
USIMAMIZI WA MAHINDI?

HAPANA.

ISIPOKUWA KULIMA, USIMAMIZI MWINGINE KAMA
KULIMA BAINA/INTER-TILLAGE, MBOLEA YA ZIADA,
KUDHIBITI WADUDU NA MAGUGU YAWEZA FANYWA
KUTOKANA NA MAHITAJI.

NADHANI SIO
KAZI NGUMU!

Mahindi ya kipindi cha springi pia yaweza kulimwa kwa kutumia kilimo cha matuta/ridge tillage. Njia bora ya kutumia mfumo huu ni kulinda tuta lisiye bomolewa na unapanda chini yake.

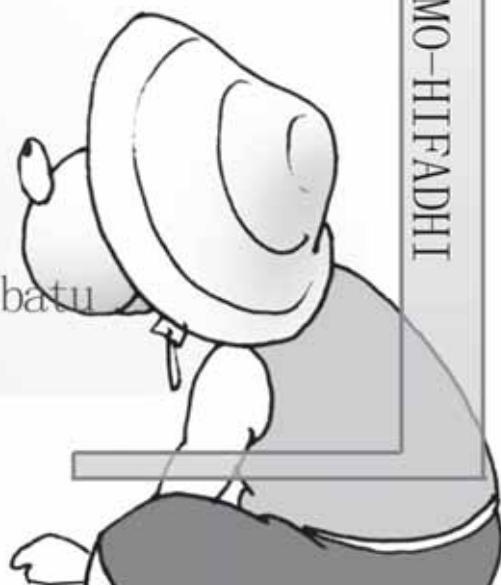
Vipi kuhusu
uapandaji wa mazao
mengine? ni sawa na
mahindi na ngano?

Karibu na sawa. karibu yote
huweza kupandwa kwa kilimo
hifadhi kama mpunga,
maharagwe, na mtama.

Umwagiliaji
waweza fanywa
pamoja na matibatu
ya mimea.

Sasa kitu gani
natakiwa kufanya?

Katika mfumo wa kilimo mzunguko cha ngano-mahindi katika shamba kwa mwaka, kupanda mahindi shambani moja kwa moja bila kulima, au kulima kidogo baada ya kuvuna ngano baridi na kupanda moja kwa moja ngano bila kulima baada ya kuvuna mahindi ya kipindi cha joto.

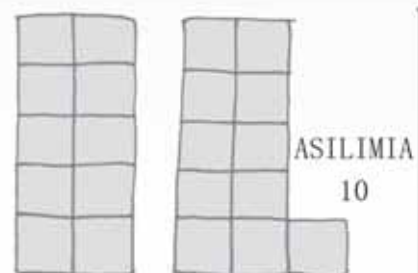

Sasa kitu gani chaweza kutokea
kama mazao yote mawili yatapandwa
katika eneo bila kulimwa?

Hakuna cha kuhofia
kabisa. mazao ya
uhakika na faida
hata ni kubwa zaidi.

Pembejeo na mavuno yote yapo juu katika maeneo abayo
waweza kulima kwa msimu mara mbili. baadhi ya maeneo
hata hupata mavuno ya IT/MU, kitaalam huitwa
“mazao nafaka-tani”

Samahani hebu niambie
kidogo Nataka kujua
kuhusu hilo.

KAMA KILIMO HIFADHI KITAFANYIKA,
HAKIKA ITAPUNGUZA UGUMU WA KAZI NA
MUDA, ITAPUNGUZA PEMBEJEO, KWAHIYO
UJUZI UTAONGEZEKA.

ZAIDI, UCHOMAJI WA
MABUA WAVEZA KUZUIWA
KIMA CHA CHINI AU
HAKUNA UCHOMAJI KABISA
WA MABUA.

NAKUBALIANA Nawe kabisa, MOSHI utokanao
na uchomaji wa mabua waweza chafua
mazingira, kuharibu shuguli za kila
siku na hata upotevu wa rasilimali,
yatakiwa kukomeshwa kabisaa.

KWA MFANO, KATIKA JIMBO LA SHAANXI KATIKA BONDE KUBWA, KATIKA ENEO LAMABAKI YA MAHINDI YA KIPINDI CHA SPIRINGI YAMEKUWA YAKITUMIKA KAMA MAENEO YA MCHANGA, KATIKA ENEO HILI MAHINDI YAMEKUWA YAKIVUNWA KWA NJIA YA KAWAIDA SANA, NA NI KIWANGO CHA 0 HADI 30 SENTIMITA CHA MABAKI HUBAKI KULINDA ARDHI, MWAKA UNAOFUATA KATIKA SPRINGI, MFUMO WA UPANDAJI WA MIJA KWA MOJA HUFANYWA.

Ni jinsi ganii
ya kupanda ngano
katika eneo ambalo
mabua hayakuchomwa?

NDIYO, NA HIYO NDO SABABU
ILOTUFANYA TUCHAGUE MFUMO WA
KILIMO HIFADHI SASA, KATIKA HIYO
MABUA HUKATWA KATWA BAADA YA KUVUNA
NA HAKUNA KULIMA AU HULIMWA KIDOGO.

ILIKUWA VIGUMU
SANA KUTUMIA kilimo
ASILIA BADALA YA
KILIMO HIFADHI

KWAHIYO NI RAHISI
ZAIDI KWA KUPANDA
BILA KWA MFUMO WA
KILIMO HIFADHI.

SAWA
KABISA!

Kama ulivyosema,
kilimo hifadhi kwa
hakika ni mfumo bara,
kwa mawazo yangu, kupanda
bila kulima ni muhimu
katika kilimo
hifadhi.

Upo sahihi,
teknolojia ya
maendeleo ya kilimo
hifadhi na vifaa
vingine ni muhimu
katika kutambua
mfumo wa kilimo
hifadhi.

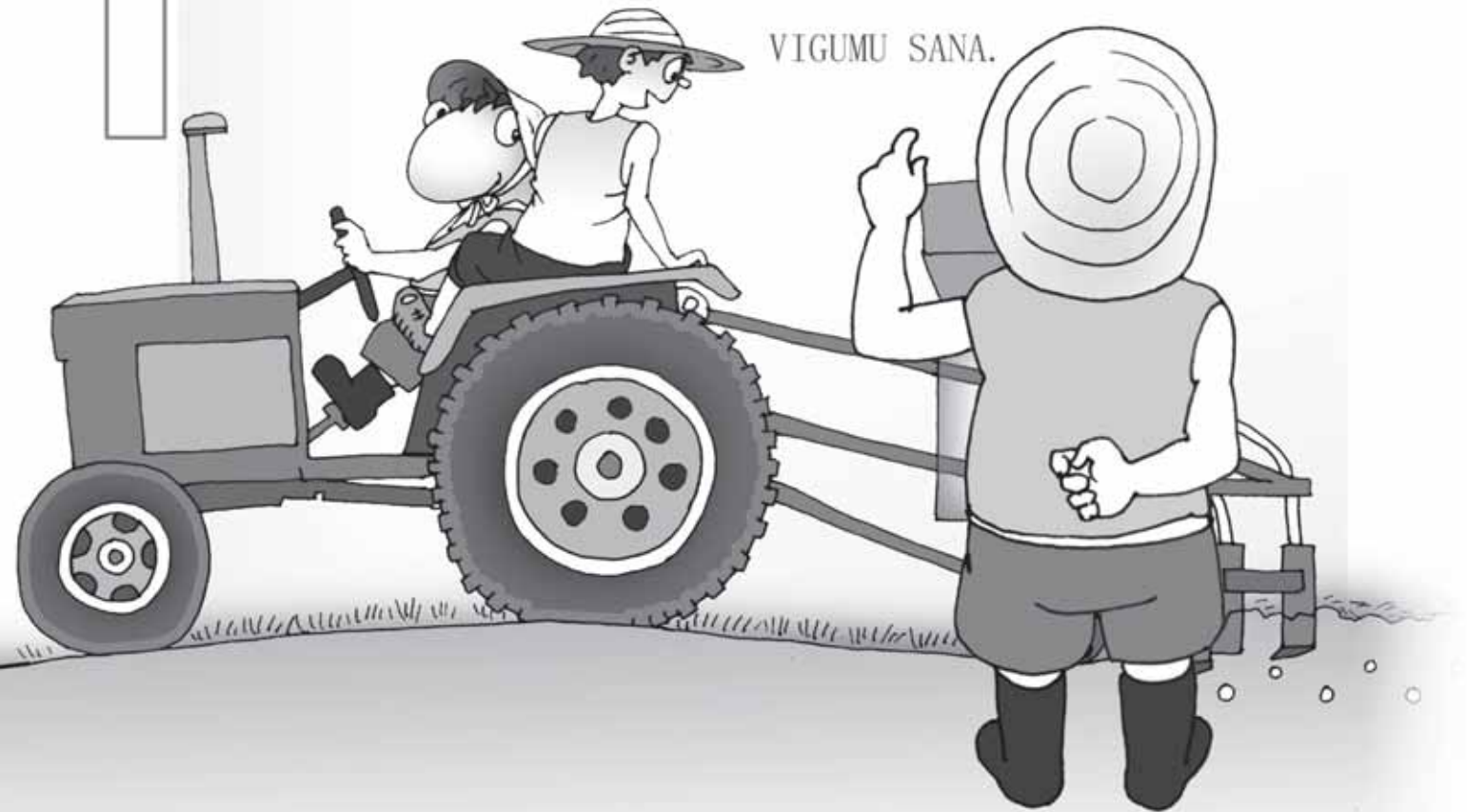
SAMAHANI HEBU ONGEA
ZAIDI KUHUSU VIFAA VYA KILIMO
HIFADHI KWA KINA. NINA NIA NA
VIFAA HIVYO.

HAKUNA TATIZO, HEBU TUONGELEEA
MSHINE ITUMIKAYO KUPANDA BILA
KULIMA/NO TILLAGE SEEDER.

MASHINE YA KULIMA BILA KUPANDA Yaweza
KUFUNGUA NA KUPANDA NA KUWEKA MBOLEA
KATIKA KINA MAALUM, KUFUKIA NA KUSHINDILIA,
ZAIDI, INA UWEZO MAALUM WA KUBOMOA BOMOA
VIZINGITI NA MADONGO MAKUBWA, KUPANDA NA
OPERESHENTI YA KUWEKA MBOLEA KWA KINA
MAALUM.

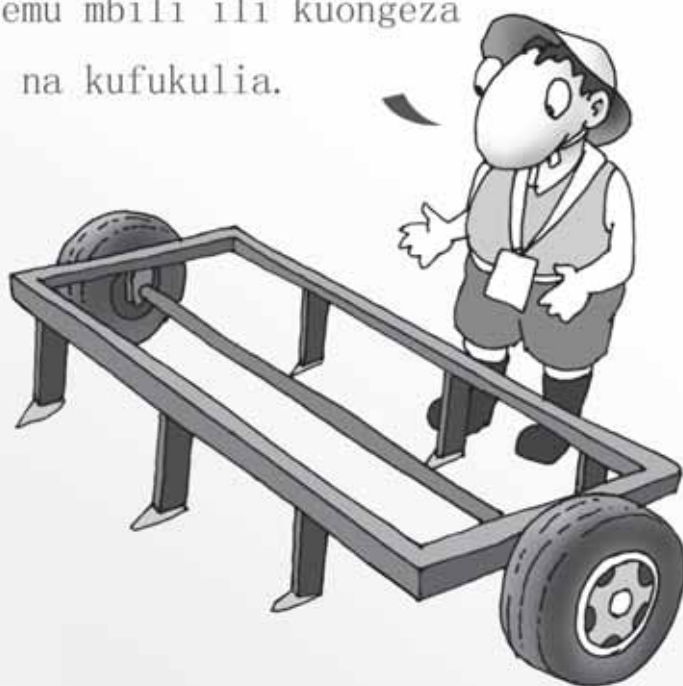
KUPANDA BILA YA KULIMA NI
VIGUMU SANA.

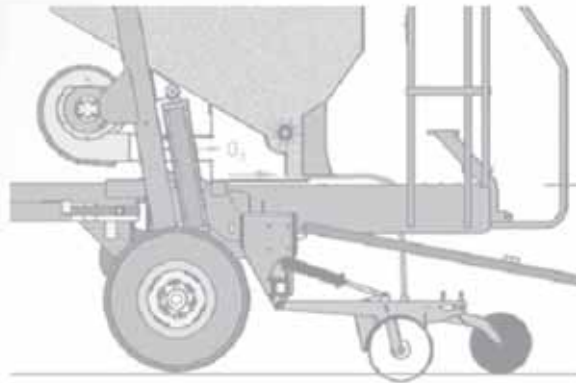

Tuna teknolojia kadhaa, ya
kwanza ni kwa njia ya kukandamiza
kwa fremu mbili ili kuongeza
nafasi na kufukulia.

Kusafisha majani na
kubomoabomoa vizingiti
ni mahitaji makubwa ya
mashine ya kupanda bil
a kulima, lakini ni
jinsi gani ya
kutambua?

NI RAHISI NA YAWEZEKANA KUTAMBUA NJIA YA KUBOMOA VIZINGITI,
LAKINI NAOGOPA UWEZO WAKE WA KUBOMOA NI MDOGO.

ndiyo maana twatumia hii tekinolojia
na kupanda bila ya kulima ngano baridi
kitu ambacho ni hutumika zaidi katika
maeneo ambayo hupanwa zao moja. njia
nyingine ni kwa kutumia kifungua diski
ambayo yaweza kufanikisha kuakatakata
na kusambaza vizingiti.

Kopo la Kuchimba?
labda naweza kutambua
kitendo cha kuvunja
vizingiti kwakati
ikifanya kazi.

Lakini yahitaji uzito mkubwa
ili kuchimba ardhi diski ya
kuvunja vizingiti mara nyingi
hutumika nje.

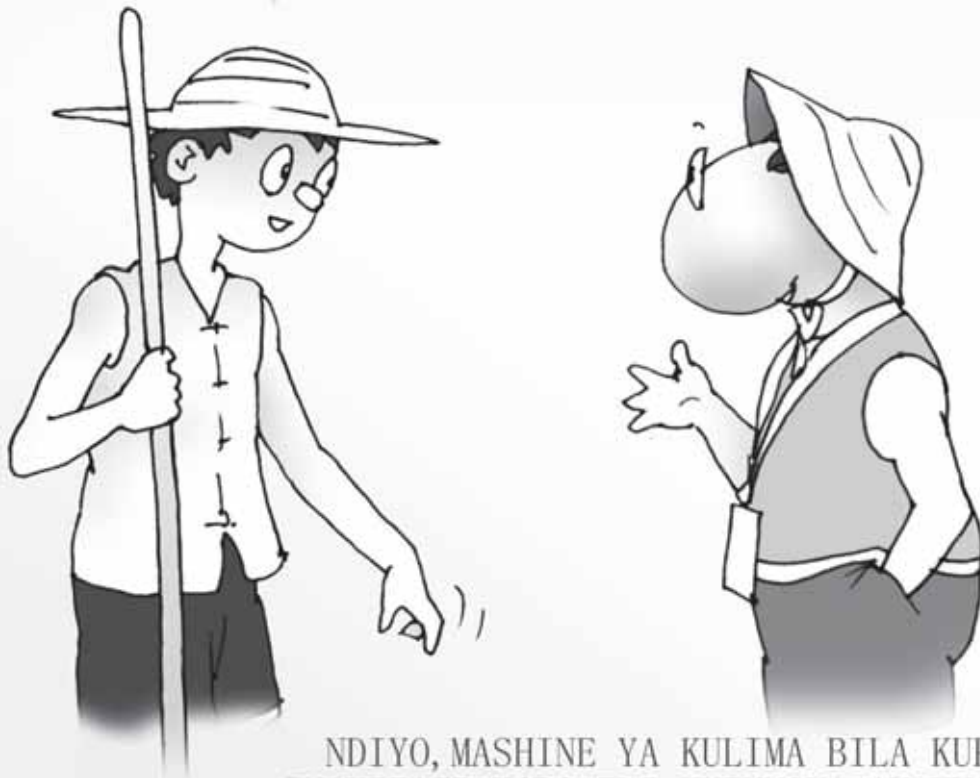

JE KUNA NJIA
NYINGINE YA
KUVUNJA MATUTA?

Kuna njia nyingine ambaoyo
hutumia tekinolojia ya pawa,
kama kuzunguka huku ikikatakata ,
na mashine ya kukata yenye
kisu na vinginevyo.

Kwahiyo kuvunja
mabua na kuchinba ardhi
hujulikana kama kuchimba
ili kufungua shamba
ambalo halikuchimbwa,
kuna mahitaji yeyote?

NDIYO, MASHINE YA KULIMA BILA KUPANDA
INAHITAJI KOPO ILI KUFUNGUA AU KUCHIMBA
UDONGO, ZAIDI KAMA ENEO AMBALO LATAKIWA
KUPANDWA BILA KULIMWA NI GUMU.

ASANTE KWA HII HABARI KUHUSU
KILIMO HIFADHI. NITATUMIA
HII NJIA NA NITAWAJULISHA
JAMAA NA MARAFIKI.

FURAHA NI YANGU!
NAKUTAKIA KILIMO
HIFADHI CHEMA CHENYE
MAFANIKIO.

